

บทที่ 5

สรุปและเสนอแนะ

สังคมโลกในปัจจุบันเป็นสังคมของความเจริญทางด้านเทคโนโลยี จนอาจกล่าวได้ว่าไม่มีประเทศใดเลยที่ปลอดจากอิทธิพลของความเจริญทางด้านเทคโนโลยีดังกล่าว สิ่งให้เห็นเป็นรูปธรรมในเรื่องนี้ก็คือ ความเจริญก้าวหน้าทางการติดต่อสื่อสาร อุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งโทรศัพท์เคลื่อนที่หรือโทรศัพท์มือถือ ซึ่งเมื่อทศวรรษที่ผ่านมาใช้กันอยู่ในวงจำกัดเฉพาะในกลุ่มธุรกิจขนาดใหญ่เท่านั้น แต่ปัจจุบันสภาพการณ์แปรเปลี่ยนไปอย่างสิ้นเชิง"โทรศัพท์เคลื่อนที่หรือโทรศัพท์มือถือ"ได้กลายเป็นส่วนหนึ่งในการดำเนินชีวิตของคนทั่วไป ทุกวงการได้มีการนำเอาโทรศัพท์เคลื่อนที่หรือโทรศัพท์มือถือไปใช้อย่างกว้างขวาง ในขณะที่ความเจริญทางด้านเทคโนโลยีได้ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อสังคมอย่างมากมาย ความเจริญทางเทคโนโลยีก็ได้นำมาเอาภัยอันตรายร้ายแรงมามอบให้กับสังคมด้วย นั่นก็คืออาชญากรรมประเภทใหม่ ๆ เกิดขึ้นจนหน่วยงานซึ่งมีหน้าที่ในการบังคับใช้กฎหมายแทบจะตามไม่ทัน ซึ่งได้แก่อาชญากรรมในการลักลอบใช้สัญญาณโทรศัพท์เคลื่อนที่หรือโทรศัพท์มือถือ

การทุจริตลักลอบใช้สัญญาณโทรศัพท์เคลื่อนที่ได้มีการกระทำความผิดกันอย่างกว้างขวาง ปัจจุบันโทรศัพท์เคลื่อนที่ที่ถูกใช้กันอย่างกว้างขวาง ซึ่งพัฒนาการของโทรศัพท์เคลื่อนที่ก็มาจากความเจริญในส่วนของเทคโนโลยีสารสนเทศนั่นเอง และก็ได้หยุดการพัฒนาเพียงแค่นั้น แต่เครือข่ายโทรศัพท์เคลื่อนที่ได้พัฒนาไปเป็นโทรศัพท์เคลื่อนที่ผ่านระบบดาวเทียมอีกด้วย ในขณะที่สังคมได้ใช้ประโยชน์อย่างมากมายจากโทรศัพท์เคลื่อนที่ ในอีกด้านหนึ่งการกระทำความผิดเกี่ยวกับโทรศัพท์เคลื่อนที่ก็ทวีเพิ่มขึ้นด้วย ซึ่งสามารถแบ่งการทุจริตเกี่ยวกับโทรศัพท์มือถือ(Cellular telephone) และโทรศัพท์เคลื่อนที่ส่วนตัว (PCS) สามารถแบ่งตามลักษณะเทคโนโลยีเป็น 2 ประเภทคือ

1. การทุจริตใช้เทคนิคขั้นต่ำ (Low-tech fraud)
2. การทุจริตใช้เทคนิคขั้นสูง (High-tech fraud)

สำหรับกรรมวิธีในการปรับจูนหรือล๊กลอปใช้สัญญาณโทรศัพท์ อาจจะเริ่มด้วยการหาข้อมูลเกี่ยวกับบัญชีผู้ใช้โทรศัพท์ ไม่ว่าจะด้วยการลักขโมยข้อมูลหรือดักจับคลื่นสัญญาณจากตัวเครื่องโทรศัพท์ทั้งระบบโทรศัพท์มือถือ (Cellular) หรือโทรศัพท์เคลื่อนที่ส่วนตัว (PCS) ที่เปิดเครื่องไว้แม้จะไม่ได้ใช้พูดเพื่อรับหรือส่งสัญญาณก็ตาม จากนั้นป้อนข้อมูลลงในเครื่องโทรศัพท์เคลื่อนที่เพื่อทำให้ได้เครื่องรับส่งโทรศัพท์เคลื่อนที่ที่ถูกปรับจูนสัญญาณให้มีคลื่นความถี่ถูกต้องตรงกับบัญชีที่ถูกต้องมืออยู่จริง เมื่อกระทำการเสร็จสิ้นตามขั้นตอนแล้ว ก็นำเอาโทรศัพท์เคลื่อนที่ออกขาย ใช้ หรือให้เช่า

ในต่างประเทศโดยเฉพาะอย่างยิ่งประเทศสหรัฐอเมริกาได้ให้ความสำคัญต่อปัญหาทุจริตฉ้อโกงโทรศัพท์เคลื่อนที่อย่างมาก จึงนำเอาเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้ในการป้องกันการกระทำความผิดดังกล่าว ซึ่งปกติก็เป็นการเขียนโปรแกรมคอมพิวเตอร์ขึ้นมาเพื่อเชื่อมกับระบบเครือข่ายโทรศัพท์เคลื่อนที่ซึ่งใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ควบคุมระบบทำงานอยู่แล้ว สำหรับโปรแกรมคอมพิวเตอร์ที่เขียนขึ้นมา เน้นรูปแบบการตรวจจับการล๊กลอปใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่ของคนร้ายที่ล๊กลอปปรับจูน โดยใช้หมายเลขประจำตัวผู้ใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่ (Subscriber's identification Systems) รหัสผ่าน (Code)

ส่วนการบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับการล๊กลอปใช้สัญญาณโทรศัพท์เคลื่อนที่นั้น ศาลฎีกาได้มีคำพิพากษาไว้ในคำพิพากษาฎีกาที่ 5354/2539 ว่าจำเลยนำโทรศัพท์มือถือมาปรับจูนและถือปี่คลื่นสัญญาณโทรศัพท์ของผู้เสียหายแล้วใช้รับส่งวิทยุคมนาคมโดยไม่ได้รับอนุญาตเป็นเพียงการแย่งใช้คลื่นสัญญาณโทรศัพท์ของผู้เสียหายโดยไม่มีสิทธิ มิใช่เป็นการเอาทรัพย์สินของผู้อื่นไปโดยทุจริต ไม่เป็นความผิดฐานลักทรัพย์ แม้จำเลยให้การรับสารภาพก็ต้องพิพากษายกฟ้องในความผิดฐานลักทรัพย์ แต่มีความผิดตามพระราชบัญญัติวิทยุคมนาคม พ.ศ.2498 มาตรา 6 และมาตรา 20 เนื่องจากวัตถุที่ถูกกระทำในกรณีนี้เป็นคลื่นสัญญาณ ดังนั้นนักนิติศาสตร์จึงมีความเห็นในเรื่องนี้อย่างหลากหลาย ตัวอย่างเช่น มีการนำไปวิเคราะห์เปรียบเทียบกับกรณีลักกระแสไฟฟ้า ซึ่งศาลฎีกาได้วินิจฉัยไว้ในคำพิพากษาฎีกาที่ 877/2501 (ประชุมใหญ่) ว่าการลักกระแสไฟฟ้าย่อมเป็นความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 334 หรือ 335 แล้วแต่กรณี เพราะวัตถุที่ถูกกระทำของทั้งสองคำพิพากษาฎีกาไม่สามารถจับต้องได้ กล่าวคือ ทั้งคลื่นสัญญาณและพลังงานไฟฟ้าไม่สามารถแลเห็นและจับต้องได้เหมือนกัน แต่มีราคาและอาจถือเอาได้ ซึ่งอยู่ในความหมายของคำว่า "ทรัพย์สิน" ไม่ใช่ "ทรัพย์" แต่ผลของคำพิพากษาฎีกาทั้งสองกลับแตกต่างกัน เหตุผลในคำพิพากษาฎีกาที่ 877/2501 (ประชุม

ใหญ่) คือไม่ว่าไฟฟ้าในทางวิทยาศาสตร์จะถือว่านิรูปร่างหรือไม่ก็ตาม แต่ในทางกฎหมายพอจะมองเห็นว่าเจตนารมณ์ของกฎหมายในการร่างมาตรา 334 นั้นประสงค์จะให้คลุมไปถึงกรณีของการลักกระแสไฟฟ้าด้วย เพราะไฟฟ้าสามารถควบคุมได้ วัดปริมาณ กำหนดออกมาได้ ถือเอาได้ มีการแย่งการครอบครองได้ จึงเป็นวัตถุแห่งการเอาไปได้ตามกฎหมาย โดยไม่จำเป็นต้องบัญญัติเป็นความผิดขึ้นมาใหม่แต่อย่างใด ส่วนเหตุผลในคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 5354/2539 ซึ่งวินิจฉัยว่าไม่เป็นความผิดฐานลักทรัพย์แต่เป็นการแย่งใช้สัญญาณโทรศัพท์จากการวิจัยของผู้เขียนพบว่าไม่เป็นความผิดฐานลักทรัพย์เพราะไม่เป็นการแย่งการครอบครองแต่เป็นการปรับจูนสัญญาณคลื่นวิทยุหรือคลื่นสัญญาณโทรศัพท์ให้ตรงกันแล้วนำไปใช้ในการทุจริตมีลักษณะของการลักใช้บริการ โดยไม่ได้รับอนุญาต แต่อย่างไรก็ตามก็ยังเป็นความผิดตามพระราชบัญญัติวิทยุคมนาคม พ.ศ.2498 มาตรา 6 ซึ่งมีเครื่องวิทยุคมนาคมไว้ในความครอบครองโดยไม่ได้รับอนุญาต

สำหรับความผิดฐานอื่นคือการฉ้อโกงทรัพย์ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 341 นั้น พฤติการณ์ของจำเลยเข้าตามเหตุผลที่ถือว่าเป็นความผิดฐานฉ้อโกง ดังนี้

(ก) กรณีจำเลยใช้เครื่องโทรศัพท์มือถือที่ลักลอบปรับจูนคลื่นสัญญาณของผู้อื่น (โทรศัพท์มือถือปลอมหรือเถื่อน) ไปใช้โทรแจ้งผ่านศูนย์ชุมสายเครื่องสลับสายอัตโนมัติขององค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทยหรือการสื่อสารแห่งประเทศไทยแล้วแต่กรณี ถือว่าเป็นการหลอกลวงผู้อื่นด้วยการแสดงข้อความอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อความจริงที่ควรบอกให้แจ้ง

(ข) และด้วยการหลอกลวงดังกล่าวนี้ทำให้องค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทยหรือการสื่อสารแห่งประเทศไทยหลงเชื่อส่งสัญญาณคลื่นโทรศัพท์เข้าเครื่องโทรศัพท์มือถือปลายทาง ซึ่งการต่อสัญญาณคลื่นโทรศัพท์มือถือไปยังโทรศัพท์มือถือปลายทางไม่ว่าจะเป็นภายในหรือภายนอกประเทศขององค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทยหรือการสื่อสารแห่งประเทศไทยคิดค่าใช้โทรศัพท์เป็นเงินตามจำนวนของนาทีที่ใช้ เงินค่าใช้โทรศัพท์นี้เป็นเงินหรือทรัพย์สินที่ผู้ใช้โทรศัพท์มือถือจะต้องจ่าย

(ค) เมื่อใช้บริการโทรศัพท์เสร็จแล้วปกติจำเลยจะต้องจ่ายเงินค่าโทรศัพท์ให้แก่องค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทยหรือการสื่อสารแห่งประเทศไทยตามจำนวนของนาทีที่ใช้คิดเป็นเงินจำนวนหนึ่งอันเป็นหนี้เงิน แต่จำเลยกระทำการเพื่อให้ไม่ต้องจ่าย ถือว่าเป็น

การได้ไปซึ่งทรัพย์สิน(จำนวนเงินที่ไม่ต้องจ่ายนั้นไป)โดยมีเจตนาทุจริตปรับเข้าครอบครองประกอบความผิดฐานถือโกงตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 341

ส่วนความผิดฐานปลอมเอกสารตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 264 นั้น ยังไม่มีแนวคำพิพากษาของศาลฎีกาที่วินิจฉัยวางหลักว่าสื่อความหมายหรือสื่อบันทึกข้อมูลในซอฟต์แวร์ให้ถือว่าเป็นเอกสาร ดังนั้นนักนิติศาสตร์มีความเห็นในเรื่องนี้เป็นสองแนวความคิดคือ

1. แนวความคิดแรก เห็นว่าควรตีความคำว่า"เอกสาร" เฉพาะตามที่บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 1(7) คือ

ก. ต้องเป็นกระดาษหรือวัตถุอื่นใด เช่น แผ่นทองแดง สีลาจารึก ฝาผนัง กระดาน ดินไม้ แผ่นโลหะ

ข. ต้องถูกทำให้ปรากฏความหมายบนกระดาษหรือวัตถุอื่น ๆ กล่าวคือ ความหมายที่ปรากฏอยู่นั้นต้องกระทำให้อ่านได้ใจความ ถ้าอ่านไม่ได้ใจความแล้วไม่ถือว่าเป็นเอกสาร แต่อย่างไรก็ตามการเขียนรหัสลับ หรือตัวเลขซึ่งแปลความหมายให้เข้าใจได้ หรือรูปภาพที่มีความหมายให้เข้าใจได้ก็นับว่าเป็นเอกสาร

ค. กระดาษหรือวัตถุอื่นที่ปรากฏข้อความนั้นควรต้องใช้เป็นหลักฐานแห่งความหมายได้ ซึ่งอาจจะเป็นการกระทำโดยเจตนาจะให้เป็นหลักฐานมาแต่เริ่มแรกที่ทำเอกสารตามความหมายนั้น เช่น สัญญากู้ ใบบริเงินหรือสัญญาอื่น ๆ หรืออาจจะเป็นหลักฐานขึ้นโดยบังเอิญ โดยผู้ทำเอกสารนั้นไม่ได้เจตนาจะให้เป็นหลักฐานมาแต่แรก แต่ได้มาเป็นหลักฐานโดยบังเอิญ เช่น ก. อยู่สงขลาได้เขียนจดหมายส่งมายัง ข. ให้จัดซื้อสิ่งของจากบริษัท ค. ที่กรุงเทพฯ ๙ ส่งไปให้ ต่อมา ก. ถูกกล่าวหาว่าไปทำสัญญากู้เงิน ง. ที่กรุงเทพฯ ๙ หรือถูกกล่าวหาว่าฆ่าคนตายที่กรุงเทพฯ ๙ จดหมายของ ก. รวมทั้งตราไปรษณียากรที่ประทับบนซองย่อมเป็นหลักฐานใช้อ้างอิงได้ว่าในวันนั้น ก. อยู่ที่สงขลา ไม่ได้มากรุงเทพฯ เป็นต้น

ตามแนวความคิดนี้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ไม่น่าจะอยู่ในความหมายของคำว่า "เอกสาร" ตามประมวลกฎหมายอาญา

2. แนวความคิดที่สอง มีความเห็นว่าความสำคัญของเอกสารก็คือสิ่งใดก็ตาม หรือสื่อใดก็ตามที่ทำให้ปรากฏความหมาย โดยสื่อสารทำให้เข้าใจกันได้และความหมายของ ถ้อยคำในกฎหมายควรจะต้องพัฒนาไปตามความเจริญของสังคมและเทคโนโลยี ดังนั้นสื่อ อิเล็กทรอนิกส์ในซอฟต์แวร์คอมพิวเตอร์จึงน่าจะถือว่าเป็นเอกสารและเมื่อเป็นเอกสาร ถ้าการ กระทำนั้นเข้าตามลักษณะองค์ประกอบของประมวลกฎหมายอาญาก็ควรจะมีมาตรฐาน ปลอมเอกสารได้ ซึ่งองค์ประกอบความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 264 ได้แก่

- 1) ทำเอกสารปลอมขึ้น
 - ก. ทั้งฉบับหรือแต่ส่วนหนึ่งส่วนใด
 - ข. เดิมหรือตัดทอนข้อความหรือแก้ไขด้วยประการใดๆ ในเอกสารที่แท้จริง
 - ค. ประทับตราปลอมหรือลงลายมือชื่อปลอมในเอกสาร
- 2) น่าจะเกิดความเสียหายแก่ผู้อื่นหรือประชาชน
- 3) เพื่อให้หลงเชื่อว่าเป็นเอกสารที่แท้จริง
- 4) โดยเจตนา

นอกจากความรับผิดที่นำมาวิเคราะห์ตามประมวลกฎหมายอาญาแล้ว การปรับปรุงหรือลบลบใช้สัญญาณ โทรศัพท์เคลื่อนที่ซึ่งสามารถปรับได้กับพระราชบัญญัติ วิทยุคมนาคม พ.ศ. 2498 อีกด้วย

อย่างไรก็ตามการลบลบใช้สัญญาณ โทรศัพท์เคลื่อนที่หรือโทรศัพท์มือถือ เป็นปัญหาสำคัญที่กำลังเกิดขึ้นในปัจจุบัน แม้แต่สำนักงานคุ้มครองผู้บริโภคได้มีการประชุม เสนอผลักดันมาตรการต่างๆทางกฎหมายเพื่อเอาตัวผู้กระทำผิดมาลงโทษไม่ให้เป็นเยี่ยงอย่าง อีกต่อไป เช่น เสนอให้มีการตีความการลบลบใช้สัญญาณ โทรศัพท์เป็นความผิดฐานลักทรัพย์ เสนอให้มีบทนิยามคำว่า"วิทยุคมนาคม"ให้รวมถึงเครื่องที่ใช้จูน โทรศัพท์มือถือหรือ โทรศัพท์เคลื่อนที่โดยไม่ต้องตีความ นอกจากนี้กรมไปรษณีย์โทรเลขยังได้เสนอร่างแก้ไขพระราช บัญญัติวิทยุคมนาคม พ.ศ.2498 เพื่อให้สอดคล้องสามารถใช้บังคับเอาผิดกับการทุจริตลบลบ ใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่หรือโทรศัพท์มือถือในปัจจุบัน(รายละเอียดอยู่ในภาคผนวก)

ข้อเสนอแนะ

1. การลักลอบใช้สัญญาณโทรศัพท์เคลื่อนที่ซึ่งได้ทำการศึกษาวิจัยในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ โดยวิเคราะห์ตามแนวคำพิพากษาฎีกาที่ 5354/2539 ซึ่งวินิจฉัยว่าคลื่นสัญญาณโทรศัพท์เป็นพลังงานไม่ใช่ทรัพย์สิน ผู้ใดแย่งเอาคลื่นสัญญาณโทรศัพท์ของผู้อื่นไปใช้โดยไม่มีสิทธิไม่ถือว่าเป็นความผิดฐานลักทรัพย์ ดังนั้นจึงควรบัญญัติกฎหมายอาญาพิเศษเพื่อลงโทษผู้กระทำความผิดฐานแย่งคลื่นสัญญาณโทรศัพท์ของผู้อื่นไปใช้โดยไม่มีสิทธิ ให้เป็นความผิดต่างหากจากความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา เช่นเดียวกับที่ประเทศเยอรมันและประเทศสวีเดน ได้ถือว่าเป็นความผิดตามกฎหมายพิเศษ

2. แก้ไขปรับปรุงบรรดากฎหมายที่เกี่ยวข้องซึ่งมีอยู่เดิมแล้วให้ทันสมัยรับกับเหตุการณ์และสอดคล้องตามนโยบายอาญา เช่น พระราชบัญญัติวิทยุคมนาคม พ.ศ.2498 , พระราชบัญญัติโทรเลขและโทรศัพท์ พ.ศ.2477 ฯลฯ ให้มีบทบัญญัติครอบคลุมและบังคับใช้กับการกระทำทุจริตกับโทรศัพท์เคลื่อนที่ทุกรูปแบบ โดยเฉพาะในส่วนของมาตรา 17 ของพระราชบัญญัติวิทยุคมนาคม พ.ศ.2498 ควรแก้ไขเพิ่มเติมดังนี้ “ห้ามมิให้ผู้ใดคัดรับไว้ จูน ทำซ้ำ ถอดปลี ใช้ประโยชน์ หรือเปิดเผยโดยมิชอบด้วยกฎหมาย ซึ่งสัญญาณคลื่นวิทยุคมนาคมที่มีได้มุ่งหมายเพื่อประโยชน์สาธารณะหรืออาจก่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้อื่น

ห้ามมิให้ผู้ใดดำเนินการให้ได้มาซึ่งความลับเกี่ยวกับข้อมูลทางเทคนิคในกิจการวิทยุคมนาคมโดยมิชอบ ห้ามมิให้ผู้ใดล่วงรู้ความลับหรือได้มาซึ่งความลับเกี่ยวกับข้อมูลด้านเทคนิคในกิจการวิทยุคมนาคม เปิดเผยหรือนำไปใช้ประโยชน์ซึ่งความลับนั้นในประการที่น่าจะเกิดความเสียหายแก่ผู้อื่น

3. นำเอาวิธีการเพื่อความปลอดภัยตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 50 (การห้ามประกอบอาชีพบางอย่าง) มาใช้กับผู้ทำธุรกิจการค้าเกี่ยวกับอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์และจำหน่ายโทรศัพท์เคลื่อนที่ที่รับทำการปรับปรุงโทรศัพท์เคลื่อนที่ เพื่อตัดโอกาสการกระทำความผิดลักษณะนี้อีกต่อไป

ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 50 เมื่อศาลพิพากษาให้ลงโทษผู้ใด ถ้าศาลเห็นว่าผู้นั้นกระทำความผิดโดยอาศัยโอกาสจากการประกอบอาชีพหรือวิชาชีพ หรือเนื่องจากการประกอบอาชีพหรือวิชาชีพและเห็นว่าหากผู้นั้นประกอบอาชีพหรือวิชาชีพนั้นต่อไปอาจจะกระทำความผิดเช่นนั้นขึ้นอีก ศาลจะสั่งไว้ในคำพิพากษาห้ามประกอบอาชีพหรือวิชาชีพนั้น มีกำหนดเวลาไม่เกินห้าปีนับแต่วันพ้นโทษไปแล้วก็ได้